

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 234

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 1 maart 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Inventaris varend erfgoed - Stand van zaken

Met de wijziging van het Varenderfgoeddecreet en de goedkeuring van het varenderfgoedbesluit van 27 november 2015 werd in een decretale verankering voorzien van de inventaris van varend erfgoed.

De inventaris van het varend erfgoed geeft een overzicht van de vaartuigen met erfgoedwaarde die zowel aan wal als in het water in Vlaanderen bewaard zijn. Het agentschap Onroerend Erfgoed startte de inventarisatie in 2007 en 2008 met twee thematische deelinventarissen over houten vissersvaartuigen en scherpe zeiljachten. Tussen 2010 en 2013 werden systematisch vrijwel alle havens, kanalen en rivieren in Vlaanderen bezocht. Deze bestaande wetenschappelijke inventaris is online raadpleegbaar en vormt het referentiekader voor de opmaak van beschermingsvoorstellen. De wetenschappelijke inventaris varend erfgoed bevat momenteel meer dan 120 items, inclusief de beschermde vaartuigen. Daarnaast is ook een aantal schepen als monument beschermd, zoals het zeilschip Mercator.

Op basis van deze wetenschappelijke inventaris kan de Vlaamse overheid de inventaris van het varend erfgoed volledig vaststellen, ofwel een selectie ervan. Zo'n vaststelling verloopt volgens een bepaalde procedure met onder meer een openbaar onderzoek. Hiervoor dient eerst een ministerieel besluit goedgekeurd te worden omtrent de inventarismethodologie. Aan de opname in de vastgestelde inventaris zijn (momenteel) geen rechtsgevolgen verbonden voor de overheid, eigenaar of beheerder.

1. Hoeveel vaartuigen zijn momenteel opgenomen in de wetenschappelijke inventaris van varend erfgoed? Hoeveel vaartuigen daarvan zijn beschermd als varend erfgoed?
2. Voorziet de minister – na goedkeuring van het besluit omtrent de inventarismethodologie voor varend erfgoed – onmiddellijk in de opstart van de procedure voor de voorlopige en definitieve vaststelling van de inventaris varend erfgoed? Zo neen, wat is hiervoor de reden?
3. Overweegt de minister om in de toekomst rechtsgevolgen te verbinden aan de opname in de inventaris varend erfgoed?
4. Een aantal vaartuigen is niet als varend erfgoed maar eerder als monument (onroerend) beschermd.

Om welke redenen acht de minister het al dan niet wenselijk om de beschermingsbesluiten van deze onroerende goederen te wijzigen op basis van het Varenderfgoeddecreet?

5. Welke maatregelen zijn volgens de minister noodzakelijk om het varend erfgoed nog beter te bewaren en te ontsluiten?
6. Op welke manier zal de minister de mogelijkheden onderzoeken om het maritieme en nautische verleden van Vlaanderen toeristisch te ontsluiten? Welke samenwerkingsverbanden ziet hij hier met lokale besturen of andere partners?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 234 van 1 maart 2016

van **MANUELA VAN WERDE**

1. Er zijn vandaag 122 vaartuigen opgenomen in de wetenschappelijke inventaris van het varend erfgoed. Daarvan zijn 28 schepen beschermd als varend erfgoed.
2. Ik heb de intentie om de inventaris van het varend erfgoed vast te stellen voor het einde van 2016. Voor dat kan moet de inventarismethodologie worden goedgekeurd en wil ik een wimpel goedkeuren zodat de vaartuigen op de vastgestelde inventaris herkenbaar zijn. Tevens laat ik in 2016 onderzoeken welke vrijstellingsmogelijkheden er aan de inventaris kunnen verbonden worden zodat een vaststelling ook nuttig is. Omdat de inventaris samengesteld is in de periode 2010-2013 is er in 2016 een controle gepland van de gegevens in de inventaris zodat de eerste vaststelling actuele gegevens bevat.
3. In de artikels 3/9 en 12 van het varenderfgoeddecreet is de mogelijkheid ingeschreven om vrijstellingen en voordelen te verbinden aan de opname van varend erfgoed in de inventaris of aan de bescherming van een vaartuig. Mijn administratie heeft een eerste overleg opgestart met het departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), de Vlaamse havens en de waterwegbeheerders om na te gaan welke mogelijkheden er zijn. In 2016 wil ik tot een lijst van mogelijke vrijstellingen en voordelen voor het geïnventariseerde varend erfgoed komen.
4. Er zijn vandaag vijf vaartuigen als monument beschermd: de barkentijn Mercator in Oostende, de visserboot BOU 8 Isabelle in Boekhoute, het kustvissersvaartuig Martha in Oostduinkerke, de klipperaak Tijl Uilenspiegel in Kruibeke en het walenschip Céphée in Antwerpen. De vier laatste vaartuigen hebben een statisch bestaan gekregen op de wal. Er bestaan geen plannen om hen terug in de vaart te brengen, en dit is om diverse redenen ook niet mogelijk of wenselijk. De bescherming als monument is gezien hun onroerende situatie de beste oplossing. Ze zullen in de toekomst als onroerend erfgoed beschermd blijven.
Bij de Mercator is de situatie enigszins anders, ik verwijs hiervoor naar het antwoord op schriftelijke vraag 215.
5. Het gewijzigde varenderfgoeddecreet is op 1 januari 2016 in werking getreden. Het bevat nieuwe elementen die het varend erfgoed ten goede zullen komen. Het gewijzigde decreet en het nieuwe uitvoeringsbesluit zorgen ervoor dat de inventaris kan vastgesteld worden. De eigenaars en beheerders kunnen nu naast een beheerspremie in uitvoering van een goedgekeurd beheersprogramma, ook gebruik maken van een onderhoudspremie voor welbepaalde onderhoudswerken. Deze procedure stimuleert het regelmatig onderhoud van het varend erfgoed en het in een werkende staat houden van de vaartuigen. Tegelijk wordt ook de procedure voor de opmaak van een beheersprogramma eenvoudiger. Er is een regeling uitgewerkt voor het geval dat vaartuigen voor een periode langer dan negen maanden naar het buitenland worden gebracht. Het is dus nu veel te vroeg om een evaluatie te willen maken van het gewijzigde decreet en nieuwe maatregelen te implementeren.
6. Door middel van de erkenning als opengesteld erfgoed draag ik bij tot de ontsluiting van het varend erfgoed. Eigenaars die aanspraak maken op een verhoogde premie

van 80% moeten hun vaartuig openstellen gedurende 150 uur gespreid over 25 dagen per jaar. Zo worden eigenaars en beheerders aangemoedigd om hun vaartuigen voor het publiek te ontsluiten. Om de openstelling van het varend erfgoed te bevorderen kan bovendien een beheerspremie van 20% worden aangevraagd voor openstellingsmaatregelen.